

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

FAMILIA MOCSONYI

Nu se găsește român, care să nu fi auzit de ilustra familie a Mocsonyeștilor. Aceasta fruntașe între fruntașele familii românești, în totdeauna ne-a făcut fală prin aleșii sei membrii, și bucurie și bine ne-a făcut prin inima largă românească, prin viul interes și neîntrecutele oboale bănești, pe care le-au pus pe altarul culturii, bisericii și școalei românești.

Dumnezeu și sîrguința lor, le-a dat avere îmbelșugată, dar' nici mulțimea bogățiilor nu a fost în stare să-i rătească pe cărările înguste de îngânfării. Și sus puși au rămas frați credincioși, au rămas fii buni ai poporului ce i-a născut. Și din bogățiile lor cu drag împart fraților lipsiți, cu inimă românească sprijinesc toate lucrările românești și darurile lor strălucesc aproape pe la toate instituțiile românești, fie acelea culturale, fie bisericesti, școlare sau economice.

Rolul politic al acestei ilustre familii nu se ține de aprecierea noastră.

Cu atât mai mult însă ne simțim mândri, când putem să le aducem cuvinte de laudă și recunoștință, amintind și numai obolurile cele mai noue, ce familia Mocsonyi le-a dat și le dă pe altarul culturii, bisericii, școalei și economiei naționale.

În anul trecut s'au pornit colectele pentru biserica catedrală din Sibiu. Familia Mocsonyi și de data asta ni-s'a arătat în toată strălucirea munificenței sale. A dăruit pentru catedrală o avere întreagă: suma de șasezeci de mii coroane. Și ca să ne arate cum trebuie cinstită memoria părinților noștri, a dăruit suma de sus, întru amintirea re-po-

sațiilor înaintași ai ilustrei lor familii. Se găsește oare o faptă mai creștinească, mai românească, decât să dai bisericii o avere atât de mare și să încredințezi tot aceleiași biserici, ce ai mai scump: păstrarea amintirii iubiților părinți.

Asemenea sentiment de înaltă munificență a dovedit familia Mocsonyi, când a oferit cel mai nou dar: 24 mii coroane pe sama „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Înainte cu doi ani, fruntașii românilor, ca să-și arete stima și iubirea lor față de familia Mocsonyeștilor, au dat cu un glas locul cel mai de frunte, ce-l poate da azi poporul român. A dat presidiul »Asociațiunii« în mâinile Ilus. Sale Dlui Dr. Alexandru Mocsonyi de Focu, cel mai bătrân și mai distins membru al familiei Mocsonyi.

Soartea însă n'a vrut, ca »Asociațiunea« noastră să se bucure mult timp de activitatea și lumina acestui fruntaș iubit. Puțin după alegerea lui ca president, sănătatea i-s'a sdruncinat și nu l'a mai lăsat să lucre, cum dorea, pentru literatura și cultura națională. În dragostea lui nemărginită față de poporul și progresul nostru, a aflat de bine să lase locul acesta distins în alte mâni mai viguroase.

Dacă nu i-a fost dat să ne lase și ca president al »Asociațiunii« creațiuni și lucrări dăinuitoare, și acum la abdicere a înscris numele familiei Mocsonyi cu litere de aur în istoria culturii și literaturii noastre. A dăruit 24 mii pe sama »Asociațiunii« și cu acestea, aproape a împlinit una sulă mii cor.,

ce a dăruit familia Mocsonyi bisericii și literaturii românești, numai în cei din urmă doi ani.

Darurile ce le dă această ilustră familie pe altarul școlii mai bine le pot spune zecile și sutele de tineri, care au primit și primesc ajutoare și stipendii dela familia Mocsonyi.

Și apoi abia este bancă românească, pe care familia Mocsonyi să nu o fi sprijinit cu cumpărări de acții și cu încrederea lor prețioasă.

Cele spuse până aici însă sunt numai unele liniamente din darurile bănești ale familiei Mocsonyi. Mult mai prețioase sunt însă darurile intelectuale, inima aldă și mintea luminată ce membrii familiei Mocsonyi, au pus în slujba neamului nostru.

E destul să amintim numele fericiților: Andrei, Petru, Antoniu și Eugen Mocsonyi și apoi a domnilor Alexandru și Zeno Mocsonyi, ca să ne reamintim interesul, lupta și munca, ce această familie a dat neamului pe terenul politice, bisericii, școalei, progresului și economiei naționale.

Dar' un articol de gazetă nu poate cuprinde activitatea acestei ilustre familii. Ținta noastră a fost să îndreptăm încă odată privirile de recunoștință a poporului nostru spre această fruntaș familie și să rugăm pe Dumnezeu ca morților să le deie odichnă vecinică, ear' celor vii viață îndelungată, spre mulțumirea, cinstea și fala neamului românesc.

Hrana țeranului.

(Urmare).

Această ordine de idei m'a îndemnat a clădi mai târziu modele de locuințe modeste, dar' sănătoase; am dat celor cari și-au ridicat case toate sfaturile, înlesnindu-le și ajutoarele trebuincioase, numai să le facă igienice, atât spre binele lor, cât și pentru a lua alții pildă. Nu mai puțin am îngrijit de salubritatea cuprinsurilor gospodărești și a satorilor, săcând bălțile dimprejurul lor, ca la Cocioc și Lișteava și făcând să se sădească arbori și pomi roditori, să se țină ulițele curate, ear' locuitorii să îndepărteze de prin curți, gunoaiile și bălțile cari pricinuesc tot felul de boale vătămătoare. M'am interesat de asemenea de toate îndeletnicirile folositoare, la cari se dedau țeranii și țerancele din alte părți, precum creșterea vermilor de mătasă, grădinile de legume, etc., și le-am introdus pe cât am putut și la noi.

Starea în care se găsesc azi locuitorii de pe Domeniile Coroanei, în urma îmbunătățirilor noastre de tot felul, m'a răsplătit pe deplin pentru munca ce am pus, deși am văzut în timpul din urmă cu adâncă mâhnire, că pe unul din domenii mai e încă o parte din locuitori, cari sunt refractari stăruințelor noastre, lăsându-se conduși de persoane străine.

Nu mai puțin îmbucurătoare e și mișcarea ce a luat naștere în toată țara pentru îndreptarea situațiunii țeranilor, astfel că ved acum puțința de a trece la alte măsuri de folos obștească. Printre cele cari îmi par mai grabnice și pentru cari am calea mai bine pregătită e îmbunătățirea hranei, cestiune pe care am mai atis'o de altcum și în alte ocazii. Bă chiar am tipărit, cum știți, în Biblioteca noastră populară, două lucrări intitulate: „*Povește pentru hrana țeranilor*” și „*Povește pentru păstrarea sănătății*”, scrise amândouă de mult stimatul meu amic și coleg, dl Dr. I. Felix, fost director general al Serviciului sanitar, membru al Academiei Române și bun cunoscător a tot ce interesează sănătatea, apreciat departe peste graniță.

În aceste cărți se află o mulțime de sfaturi bune; și cum scrierile au fost răspândite din belșug printre locuitorii noștri,

FOIȚĂ

MICHAEL EMINESCU

FĚT-FRUMOS DIN LACRIMĂ

— POVESTE —

(5)

(Urmare).

Trecea prin codri pustii, prin munți cu fruntea ninsă, și când resărea di'ntre stânci bătrâne luna cea palidă ca fața unei fete moarte, atunci vedea din când în când câte-o streanță uriașă atârnată de ceriu, ce încunjură cu poalele ei vârful vre-unui munte — o noapte sfirtcată, un trecut în ruină, un castel numai petrii și ziduri sparte.

Când se lumină de ziuă, FĚt-Frumos vede, că șirul munților dă într'o mare verde și întinsă, ce trăește în mii de valuri senine, strălucite, cari treeră ariea mării încet și melodios, până unde ochiul se perde în albastrul ceriului și în verdele mării. În capetul șirului de munți, drept asupra mării se oglindea în fundul ei o măreață stâncă de granit, din care resărea ca un cuib alb o ce-

vin acum a vă atrage atențiunea în special asupra hrănirii cu porumb.

După-cum știți mămăliga alcătuește la țară mâncarea de căpetenie. Luând statistica agricolă, vedem că întinderile consacrate grâului și porumbului sunt cele mai mari și adică:

Grâu.

Mijlocia întinderilor în anii 1893—1897, 1,446.910 hect.

Mijlocia întinderilor în anii 1895—1899, 1,530.650 hect.

Mijlocia întinderilor în anii 1897—1901, 1,587.220 hect.

Porumb.

Mijlocia întinderilor în anii 1893—1897, 1,849.240 hect.

Mijlocia întinderilor în anii 1895—1899, 1,955.260 hect.

Mijlocia întinderilor în anii 1897—1901, 2,031.000 hect.

Cultura acestor două plante progresa, așadar' continuu, ca întindere, fără ca precumpenirea porumbului să se atenueze; porumbul ocupă regulat câte 4—500.000 hectare mai mult decât grâul.

Dacă căutăm acum consumațiunea interioară a țerii, vedem că balanța atâră, încă mult mai tare în favoarea porumbului; în adevăr, iată care a fost dela 1887 inclusiv, producțiunea și consumațiunea porumbului în chintale:

Anii	Producțiunea	Exportul	Cosum în țară și în sēmēnță
1887—1889	16150304	5460279	10690025
1890—1892	19015428	7016371	11999057
1893—1895	15202469	7457920	7744539
1896—1898	22293820	7816410	14477410
1899—1901	20582756	6970040	13612716

pe când consumațiunea interioară a grâului e mult mai mică, precum ne arată cifrele următoare în chintale:

Anii	Producțiunea	Exportul	Consum în inter. și sēmēnță
1887—1889	13683050	7773365	5914685
1890—1892	14482191	8012549	6469642
1893—1895	15230766	8179047	7060319
1896—1898	14633275	7692808	6940467
1899—1901	13665400	5270456	8394944

Chiar județele puțin priincioase pentru porumb produc mai mult porumb decât grâu.

tate frumoasă, care de albă ce era, părea poleită cu argint. Din zidurile arcate resăreau ferestre strălucite, ear' dintr'o fereastră deschisă se zărea printre oale de flori un cap de fată oacheș și visători, ca o noapte de vară. Era fata Genarului.

— Bine-ai venit FĚt-Frumos — zise ia, sărind dela fereastră și deschizând porțile mărețului castel, unde ia locuia singură ca un geniu într'un pustiu — astă noapte mi-se părea că vorbesc c'o stea, și steaua mi-a spus, că vii din partea împăratului ce mă iubește.

În sala cea mare a castelului, în cenușa vetrei veghea un motan cu șapte capete, care când urla dintr'un cap s'auzea cale de-o zi, ear' când urla din câte șapte, s'auzea cale de șapte zile.

Genarul perdut în selbatecele sale vânători se depărtase cale de-o zi.

FĚt-Frumos luă fata în brațe și punându-o pe cal zburau amândoi prin pustiul lungului mării, ca două abia văzute închiegări ale văzduhului.

De exemplu Suceava, Vaslui și Neamtu, cu climă de munte, și unde avem domenii, au produs în 1902:

Vaslui	552.000	hectolitri	porumb.
Neamtu	301.000	»	»
Suceava	150.000	»	»

ear' grâu numai:

Vaslui	348.000	hectolitri
Neamtu	141.000	»
Suceava	108.000	»

pe când rațiunea arată că ar trebui să se dea preferință acolo la plante cari cer mai puțină căldură decât porumbul.

Făcută din porumb bun, mămăliga e sănătoasă; pe dată însă ce acesta a fost crud, încins, stricat și nu se schimbă mămăliga din când în când cu pâne, sau nu se mănâncă decât cu legume sêrace, dă naștere la diferite boale și mai cu samă la pelagră, care e cea mai periculoasă și mai distrugătoare.

Cunoașteți cu toții această boală numită și jupuială sau pârleală, astfel încât cred că nu e rău să vă amintesc, că ea a fost constatată mai întâu în Spania, după un timp îndelungat dela introducerea culturii porumbului. Despre existența ei la noi ne vorbește medicul*) român, Constantin Virnav din Moldova, în teza sa inaugurală susținută la universitatea din Budapesta, în Iunie 1836, numind'o *buba și rana trînjilor*, de care suferau unii țerani din Moldova. În Muntenia avem un cas citat de dl Dr. I. Felix, în publicațiunile sale, că în Iulie 1859 rotarul Achim Radu din comuna Românești a fost trimis în spitalul județean din Câmpulung spre a fi căutat de *sfrênție învechită*.

Atât buba și rana trînjilor cât și sfrênția învechită s'a văzut mai târziu, că nu e decât pelagră, care a format obiectul multor cercetări și discuțiuni, până-ce s'a dovedit, că să datorește nutririi exclusiv cu porumb și mai cu seamă cu porumb stricat.

Pentru vindecarea ei, s'au încercat foarte multe mijloace. Dintre toate însă cel care a dat mai bune rezultate, e hrana bună, înlocuindu-se mămăliga cu pâne de grâu ori de sêcară, cu legume bune, carne, mult lapte,

*) Doctor Constantinus Nobilis a Varnav Moldavus, cum se numește însuși în teza sa scrisă în limba latină.

Dar' Genarul om nalt și puternic, avea un cal năzdrăvan cu două inimi. Motanul din castel mieună dintr'un cap, ear' calul Genarului necheză cu vocea lui de bronz.

— Ce e? — îl întrebă Genarul pe calul năzdrăvan — și-s'a urit cu binele?

— Nu mi-s'a urit mie cu binele, ci de tine-i rău, FĚt-Frumos și-a furat fata.

— Trebuie să ne grăbim mult, ca să-i ajungem?

— Să ne grăbim și nu prea, pentru că-i putem ajunge. — Genarul încălecă și zbură ca spaima cea bătrână în urma fugiților. În curând îi și ajunse. — Să se bată cu el FĚt-Frumos nu putea, pentru-că Genarul era creștin și puterea lui nu era în duhurile întunerecului, ci în Dumnezeu.

— FĚt-Frumos, — zise Genarul — mult ești frumos și mi-e milă de tine. De astădată nu-ți fac nimica, dar' de altă-dată... ține minte! — Și luându-și fata alături cu el, perî în vânt, ca și când nu mai fusese.

Dar' FĚt-Frumos era voinic și știa drumul înapoi. El se reîntoarse și găsi pe fată

ouă, brânză etc. Pentru prevenire măsura cea mai bună ar fi scoaterea porumbului din consumație, pentru-că îndepărtând cauza, încetează și efectul. Dar' fiindcă aceasta nu e cu putință, și mai ales de-odată, din multe considerațiuni, trebuie să ne gândim mai întâiu la înlăturarea porumbului stricat și al doilea la alternarea mămăligii cu pâine și la introducerea legumilor bune.

Porumbul întrebuințat mai rar e de altminterlea un nutremânt bun și are avantajul că se poate obține cu mai puține cheltuieli, decât grâul sau sâcara. În afară de aceasta porumbul ia, după-cum am văzut mai sus, o parte atât de însemnată în agricultura noastră, încât nu se poate părăsi fără pagube.

Pentru aducerea la îndeplinire a primului punct, trebuie dată o deosebită îngrijire culturii porumbului, dela început până la sfârșit, până la transformarea lui în mămăligă, mălai sau altceva, în care se obișnuiește a fi consumat. Să nu se mai samene în nici un cas porumb amestecat, de mai multe soiuri, căci neajungând de-odată la maturitate, la cules, se va recolta pe lângă cel copt și știuleți cruzi, cari când intră în fermentație, sunt nesănătoși și strică și pe ceilalți.

Sămănatul să se facă, după localitate, destul de timpuriu, tot așa și prășitul, spre a avea timpul trebuincios pentru dezvoltare și coacere, ear' ca loc de cultură să nu se aleagă terenuri umede, mlăștinoase sau expuse inundațiilor, în cari porumbul nu crește bine și nu se coace de ajuns. Odată sămănat, să se prășească, pentru a nu lăsa să-l năpădească buruienile, cari îl împedecă în creștere.

În ce privește recolta, să nu se culegă înainte de a fi bine copt și destul de uscat. Pentru uscare se poate lăsa pe câmp, dacă nu e temere de schimbarea vremii, sau se poate ținea, după cules, în locuri bine aerisate. În ori-ce cas știuleții trebuiesc desfăcuți cât de curând de foi, pentru-că acestea au apă și lăsate mai mult timp în grămezi, se pot încinge și strica atunci boabele.

Când vara a fost ploioasă și porumbul nu s'a putut coace de ajuns, se va da o îngrijire și mai mare culesului și se va feri, după cules, de ploaie. În asemenea casuri e mai bine să se recolteze mai de grabă și să

era singură, însă mai palidă și mai mlânsă ia parea și mai frumoasă. Genarul era dus ear' la vânătoare cale de două zile. — Făt-Frumos luă alți cai din chiar grajdul Genarului.

Astă-dată pleacă noaptea. Ei fugeau cum fug razele lunii peste adâncele valuri ale mării, fugeau prin noaptea pustie și rece ca două visuri dragi; ci prin fuga lor auzea miautele lungi și îndoite ale motanului din vatra castelului. Apoi li-se părură că nu mai pot merge, asemenea celor-ce vor să fugă în vis și cu toate acestea nu pot. Apoi un nor de colb îi cuprinse, căci Genarul venia în fuga calului de rupea pământul.

Fața lui era infricoșată, privirea cruntă. Fără de-a zice o vorbă, el apucă pe Făt-Frumos și-l asvîrli în norii cei negri și plini de furtună ai ceriului. Apoi dispărură cu față cu tot.

Făt-Frumos ars de fulgere — nu căzută din el decât o mână de cenușă în nășipul cel ferbinte și sec al pustiului. Dar' din cenușa lui se făcū un izvor limpede ce curgea

se usuca acasă, în podul locuințelor, în odăi bine aerisate sau în pătule ori hambare.

Știți de asemenea bine, că una din cauzele stricării porumbului este și întârzierea cu care se face adesea dijmuirea și din care pricină țeranii nu-și pot aduna porumbul la timp. Pe Domeniile Coroanei, locuitorii sunt feriți de acest grav neajuns, dacă s'ar proceda tot așa în toate părțile, acest singur lucru ar ajunge pentru a înlătura multe cazuri de pelagră.

Numai puțin însemnată e și sortarea porumbului, chiar la desfăcut, în trei calități: 1 cel mai frumos și mai copt pentru sēmēntă, 2 cel mijlociu, dar' tot curat, fără boabe crude, umede sau mucigăite, pentru hrană, și 3 restul pentru vite, care fiind însă mai rău, mai jilav, nu se va mai întrebuința nici ei fără a fi fost mai întâiu uscat pe deplin.

Conservarea porumbului încă cere multă grijă. Cei cari n'au coșare bune, clădite în bătăia vântului, îl pot păstra în podul casei sau al magaziei, în cari se va pune în straturi subțiri și se va aerisa și lopăta din când în când. În podurile grajdurilor nu e bine să se țină, mai cu seamă în cele cu tavanul slab și jos, căci prinde miros și se poate muciga delă aburii vitelor.

O deosebită atențiune merită în sfârșit, de agent, măcinatul, păstrarea făinei și pregătirea mămăligii. Înainte de toate porumbul să nu se macine până nu este bine uscat, și să se macine pe cât e posibil în cantități mici. Făina să nu fie nici prea mare nici prea măruntă, ear' conservarea ei să se facă numai în locuri uscate, bine aerisate. Nu e rău dacă se deschide din când în când sacul sau lada cu făină, pentru a lua aer și a nu prinde mucigaiu. Pentru mălaiul dela morile cu aburi, se recomandă a' l'întinde și a' lăsa câțva timp aerului, căci eșind înferbântat dintre petre are nevoie de reveneală.

Cu toate că nu e încă dovedit că țărta ar fi mai vătămătoare decât făina, nu e rău să se cearnă mălaiul cu o sită mai deasă; prin aceasta se înlătură pe de o parte gunoalele ce ar conține, ear' pe de alta se supune unui curent, care-l frăgezește.

De mare folos e și ferberea îndelungată a mămăligii, nu atât în vederea distrugerii toxinelor, cari nu se nimicesc în așa

pe un nășip de diamant; pe lângă el arbori nalți, verzi, stufoși răspândeau o umbră răcorită și mirositoare. Dacă cine-va ar fi priceput glasul isvorului, ar fi înțeles, că jelea într'o lungă doină — pe Ileana, împărăteasa cea bălăe a lui Făt-Frumos. Dar' cine se înțelege glasul isvorului într'un pustiu, unde până atunci nu călcase picior de om?

Dar' pe vremea aceea Domnul unbla încă pe pământ. Într'o zi se vedeau doi oameni călătorind prin pustiu. Hainele și fața unuia strălucea ca alba lumină a soarelui; celălalt, mai umilit, nu părea decât umbra celui luminat. Era Domnul și St. Petrea. Piciorarele lor înferbântate de nășipul pustiului călcără atunci în recoarele și limpedele părău ce curgea din izvor. Prin cursul apei cu gleznelor sfășiau valurile până la umbritul lor izvor. Acolo Domnul beu din apă, și-și spălă fața sa cea sfântă și luminată și mâinile sale făcătoare de minuni. Apoi sezură amândoi în umbră, Domnul, cugetând la tatăl seu din ceri, și Sf. Petrea ascultând pe cugete doina isvorului plângător. Când se

ferbinte, ci pentru a o face mai digestibilă, precum și consumarea ei în stare poaspătă. Pentru merinde e mai bun mălaiul care se păstrează mai bine și nu e atâta expus descompunerii.

În privința alternării mămăligii cu pâine, aceasta s'ar putea realiza cu mai multă isbândă prin înființarea cuptoarelor la sate, fie pe lângă fiecare gospodărie, fie câte unul de mai multe familii, sau numai unul singur, comun, sub îngrijirea unei societăți, alcătuită tot din săteni, care să-l pună la dispoziția locuitorilor, contra unei taxe modeste, și să poată coace și pâine de vânzare pe socoteală proprie. Țeranii cari se întorc din armată s'au deprins cu pâinea și ar urma de sigur și în sat să mănânce pâine, dacă ar găsi cu ușurință. Aceștia vor fi cei dintâiu, cari vor primi inovațiunea ce încercăm. Pentru ceilalți locuitori, cari nu sunt deprinși cu pâinea, ca unii cari nu mănâncă decât mămăligă, și n'au din această cauză toată încrederea în puterea ei hrănitore, m'am gândit că odată cu cuptoarele să introduc pâinea în hrana personalului inferior de pe Domeniile Coroanei și a tuturor oamenilor ce întrebuințați la diferite munci.

Spre acest sfârșit, vă invit a lua măsuri să dați de acum înainte, atât servitorilor cât și lucrătorilor pe lângă mămăligă și pâine.

La început de câte două ori pe săptămână, ear' mai târziu mai des, până-ce veți ajunge la cel puțin odată pe zi.

Astfel vom isbuti, pe de o parte a' i deprinde, ear' pe de alta vom da pildă și vom arăta și celelalte foloase ale pâinei, mai cu seamă vara, când munca să face departe de sat. Pe lângă economia timpului ce se perde cu pregătirea mămăligii, se va vedea că pâinea e tot atât de nutritivă, de sățioasă, și că nu împedecă organismul omului, ca mămăliga, care nu se digerează așa ușor. Pâinea trebuincioasă o veți face în regie, în cuptoarele noastre, întrebuințând la frământat și celelalte operațiuni, femeii din sat, ca să să învețe. Și pentru-ca să se poată deprinde cât mai multe, le veți schimba îndată ce au învățat bine această îndeletnicire casnică.

(Va urma).

sculară spre a merge mai departe, zise St. Petrea: »Doamne, fă ca acest izvor să fie, ce-a fost mai înainte«. — »Amin!« zise Domnul ridicând mâna sa cea sfântă, după care apoi se depărtară înspre mare fără a mai privi înapoi.

Ca prin farmec perii isvorului și copacii și Făt-Frumos trezită ca dintr'un somn lung se uită împrejur. Atunci văzū chipul cel luminat al Domnului, ce mergea pe valurile mării, cari se plecau înaintea lui, întocmai ca pe uscat; și pe St. Petrea, care mergând în urma lui și învins de firea lui cea omeneasă se uita înapoia sa și-i făcea lui Făt-Frumos din cap. — Făt-Frumos îi urmări cu ochii până ce chipul lui St. Petrea se risipi în depărtare, și nu se vedea decât chipul strălucit al Domnului aruncând o dungă de lumină pe luciul apei, astfel încât dacă soarele n'ar fi fost în amiază, ai fi crezut că soarele apune! — El înțelese minunea învierii sale și îngenunche înspre apusul aceluia soare dumnezeesc.

(Va urma).

DIN LUME

Austria. Parlamentul va fi convocat pe ziua de 17 Noemv. Pe lângă budget va fi la ordinea zilei și un provizoriu de budget. Dieta din Boemia n'a ținut de mult ședințe din cauza obstrucției Germanilor.

Rusia. Zilele acestea Țarul sosește în Petersburg. Știrile din ostul Asiei sunt iarăși nefavorabile. Ocuparea localității Mukdea prin trupele rusești a produs în Iaponia o impresie foarte rea. Guvernul Iaponez s'a încredințat, că n'are să atribuie nici o valoare asigurarilor din partea Rusiei.

Germania. Țarul Rusiei a sosit în Wiesbaden. O mulțime de regimente de soldați au fost concentrate în oraș, ca să formeze spalir pe străzile prin cari vor trece Suveranii. La prânzul de gală nu s'au ținut toasturi. Primirea a fost splendidă.

Francia. Circulă fama, că premierul Combes voiește să se retragă. Socialiștii cari fac parte din blocul guvernamental îi creiază situații grave. Zilele trecute l-au pus de câte-va ori în minoritate.

Spania. Republicanii au decis ca să nu participe la alegerile municipale, eară în parlament să facă obstrucție. Situația guvernului conservator e critică. Pretutindenea se mișcă republicanii.

Italia. Ministrul Giolitti s'a completat definitiv. Radicalii nu sunt mulțămiiți, cu modul cum a fost cmpus acest minister, totuși îl vor sprijini de frică, ca să nu vie Sonnino cu un cabinet moderat.

Turoia. Guvernul turcesc a respuns la nota reformelor din Macedonia, prezentată de Austria și Rusia. În acest răspuns au fost ridicate mai multe obiecțiuni și s'au făcut propuneri nouă. Turcia, voește să trăgăneze afacerea. Se crede însă, că în urmă tot va fi necesitate, ca să accepteze reformele, pentru ca să scape de încurături. Se asigură, că insurgenții ar fi satisfăcuți de proiectul prezentat.

Sârbia. Știrile despre intențiunea regelui Petru de a abdica, nu sunt exacte. O mulțime de refugiați macedoneni petrec în Sârbia și cer ajutoare.

Grecia. Prințul George, guvernorul Cretei, a întreprins o călătorie pe la curțile europene, spre a obține o modificare a statutului pentru guvernarea insulei. În Viena a fost deja.

Dela „Reuniunea Economică” din Orăștie.

Avis membrilor reuniunii!

Membrii „Reuniunii Economice” din Orăștie, sunt prin aceasta încunoștințați, că la Reuniunea Economică sosesc zilele acestea 1200 meri, 800 pruni, 200 peri, 100 nuci, 50 cireși și 50 vișini altoiți, de tot 2400 altoi, dela Geoagiu și Turda.

Sâmbătă vor fi aici cele dela Geoagiu, iar cele dela Turda pe Luni-Marti și se vor da ca și în trecut, cu 14 cr. firul, din curtea institutului »Ardeleana«.

NOUȚĂȚI

† **Zaharie Boiu.** Subscriși cu inima sfâșiată de durere anunță tuturor rudenilor, amicilor și cunoscuților că prea iubitul și prea-vrednicul nostru soț și tată, Zaharie Boiu, protopresbiter, asesor consistorial i. p., membru al Consistorului metropolitan, membru coresp. al Academiei Române, membru în reprezentanța orașului și comitatului Sibiiu, fost primul paroh român ortodox în Sibiiucetate, etc. etc., Vineri, în 6 Noemvrie st. n. orele 6 dimineața, a adormit în Domnul împartășit cu sfințele taine, în anul 70-lea al etății și 41 al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului defunct în Domnul, s'au strămutat dela casa proprie, str. Măcelarilor nr. 21, Duminecă, în 8 Nov. st. n. la 2 ore d. a., în biserica din suburbiul Iosefin, unde s'au făcut ritualele prescrise, și apoi s'au astrucat în cimiterul aceleiași biserici spre vecinică odihnă. În veci amintirea lui Sibiiu, 6 Nov. st. n. 1903. Caliope Boiu n. Dēmian, soție, Dr. Romul și soția Lilian, Ioan Batist, Olimpiu și soția Ana, Anastasiu, fi și nurori.

Publicație. În înțelesul iustrucției legii de apărare part. I. §. 23 conscrierea celor obligați la miliție (pe anul viitor) să va face dela 1 până inclusive 30 Nov. a. c.

Să provoacă prin aceasta atât cei-ce să țin de legământul orașului cât și cei străini, cari locuiesc aici și sunt născuți la anul 1883, 1882, și 1881 să se înfațoseze în orele oficioase în localul căpitanului sub greumânt de pedeapsă. Orăștie, la 30 Octomvrie 1903. *Mihályi Béla*, m. p., căpitan de poliție.

Reuniunea învățătorilor români din Archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș își va ținea adunarea generală a V. Duminecă și Luni în 8 și 9 Nov. 1903, în sala de g.mnastică a institutelor de învățământ din Blaj.

Asentările. Ministrul de războiu, Nyiri Sándor a adresat tuturor municipiilor o ordinație, în care sunt îndrumate a începe lucrările pregătitoare pentru asentare, »deoarece situația politică în zilele din urmă s'a schimbat de așa, încât se speră că contingentul se va vota în curând«. — Asentările probabil vor avea loc între 23 Nov. și 23 Decemvrie.

Tifus în Timișoara. Epidemia de tifus grasează de câteva zile și în orașul Timișoara. Jumătate din casurile de moarte, obvenite în Timișoara, sunt cauzate de tifus. În Mehala tifusul a luat proporții uriașe. De pildă s'a constatat, că Luni într'o singură stradă zăceau 17 bolnavi de tifus. S'au luat toate măsurile de siguranță. Din casele unde sunt bolnavi de tifus, nu-i permis să se transporteze nici apă, nici lapte; fântânile sunt curățite sau de bună voie, sau cu forța; bolnavii sunt total izolați de oamenii sănătoși; morții sunt imediat îngropați.

Censură de avocat. Din Têrgul-Murêșului ni-se scrie, că dl Dr. Mihail Brădiceanu a făcut cu bun succes censura de avocat.

Atentatul asupra factorului postal. Lucrătorul Ioan Fügö, care fiind rănit a fost dus la spital în Budapesta, a fost recunoscut de factorul poștal Stefan Boda aflător tot în acel spital, ca autorul atentatului săvârșit înainte cu câteva săptămâni asupra lui Boda). Fügö tăgăduiește, însă un comis de fierărie constată de asemenea, că Fügö samănă cu omul, care cumpăraseră ciocanul cu care s'a săvârșit atentatul.

Emigrări din Ungaria. În luna Sept. au părăsit Ungaria 14.000 de emigranți, cu 1775 mai mult ca în luna precedată și cu 3025 mai mult decât în Sept. anul trecut.

Răsvrătire jidovească în Varșovia. Din Varșovia se telegrafează, că la recrutarea ce s'a ținut acolo Sâmbătă, cinci sute de Jidovi s'au opus autorității militare. Gendarmii au dat foc. Patruzeci de Jidovi grav răniți au fost transportați la spital. Pe drum au murit mulți. Cei mai mulți dintre răsvrătitori au fost arestați. Răsvrătirea s'a continuat.

Banca „Victoria” din Arad și-a asigurat, prin munca cinstită a atâtor ani, un așa renume, încât chiar și înaintea Ungurilor se bucură de cea mai deplină încredere. Drept rezultat al acestei bune reputațiuni se poate considera și faptul, că în ședința de Joi congregația comitatului Aradului a hotărât unanim, ca banii comitatului să fie depuși și la banca »Victoria«. T. P.

Așezarea crucilor pe catedrala din Sibiiu. În »T. R.« cetim: Joi în 12 Noemvrie n. la orele 11 a. m. s'au pus cu cuvenită solemnitate crucile pe turnurile bisericii noastre catedrale în prezența I. P. Sfințitului domn arhiepiscop și metropolit, asistat de toți membrii consistoriului, de fruntașii parohiei și cu participarea elevilor seminariului nostru, sub conducerea corpului didactic, și a altor onorațiuni bineveniți ca participanți la aceasta solemnitate.

Onorațiilor cetitori le atragem atențiunea asupra inseratului de pe pagina ultimă, referitor la cele 3 calendare apărute la institutul tipografic »Ideal« din Humedoara.

Domnii abonenți restanțieri sunt rugați a trimite prețul abonamentului

„Voința“. Dr. Victor Onișor aduce la cunoștință că »Revista Bistriței«, din Bistrița, cu data de 7 Nov. n. a trecut în proprietatea și redactarea dlui Lucian Bolcaș sub titlul »Voința«.

Sfințirea bisericilor din Jimbor. Duminecă, 2 Nov. v. se va face sfințirea bisericii din Jimbor (tract. Cohalm). Actul sfințirii va fi condus de asesorul consistorial Matei Voileanu ca mandator al Excelenței Sale metropolitului Ioan.

Oase de mammoth — în Murăș. Morariul din Zsigmondháza a aflat în malul Murășului, un os uriaș, despre care s'a constatat că e os de fluer al unui mammoth.

Cortorari criminali. O ceată de vre-o 8 țigani străbătând în casa economului Ioan Galetariu din Țela, l'au măcelărit pe el, pe soția și pe mama lui, apoi virindu-i sub pat, au dus cu ei lada de bani a lui Galetariu, în care erau 2200 coroane și multe hârtii de valoare. De urma criminalilor până acum nu s'a putut da.

Agent deținut. Poliția din Budapesta a aflat cumva, că Vértés Mihály și soția lui se ocupă cu mijlociri de emigrări în America. A început să-i urmărească cu atenție și în 12 l. c. i-a deținut pe ambii tocmai în momentul, când voiau să plece către Viena, în societatea alor doi țărani, cari amândoi aveau bilete de vapor pentru America.

Servitoare uoigase. În 30 Oct. s'a terminat în Budapesta pertractarea procesului pornit contra servitoarei Ando Iulia, care a omorât pe stăpânul ei Horvát Kálmán, ca să-i poată lua suma de 90 cor., lovindu-l cu o secure în cap pe când durmea. Cu prilejul pertractării care a durat 3 zile, Andó a recunoscut că a mai omorât și o fată cu numele Szabó Erzsébet, ca să-i poată lua hainele nouă. A înșelat-o să vină cu ia la cules de prune, și pe drum a sugrumat-o. Andó nici n'a încercat să se apere, ba se mândria chiar cu păcătoșenia sa; la vârstă de 15 ani se dase deja desfrânării. — Tribunalul a osândit-o la 15 ani temniță grea.

Nu există mijloc mai bun de a-ți câștiga sănătatea, ca crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 și sute de oameni își mulțumesc recâștigata sănătate și dorul de viață dlui Albert Müller în Budapesta V. Vadász u. 42/VI. ceea-ce dovedește și următoarele două scrisori de recunoștință.

I. Dlui A. Müller în Budapesta. Deoarece crucea electro-magnetică R. B. Nr. 86967 mi-a ajutat foarte mult și cu succes în contra astmei și a reumatismului, nu pot trece cu vederea să nu îți exprim cea mai sinceră mulțumită și să recomand acest leac tuturor a cu căldură.

Cu stimă: Iovram Kovacevici, Dolu Tuzla.

II. Dlui A. Müller Bpesta. Fiica mea a purtat crucea electro-magnetică R. B. Nr.

86967 contra bătăii de inimă și s'a însănătoșat, pentru ceea-ce îți mulțumesc din inimă.

Stimător: Ioan Leidl, Verșet.

De-aceea indemnăm pe toți aceia, cari sufer de reumatism, influență, astmă peste tot de nervi să-si procure un astel de aparat, căci costă numai 6 coroane și să se îndrepte în privința aceasta către dl Albert Müller în Budapesta, V. Vadász u. 42/G.

Congresul.

Ședința din 20 Oct. st. n.

— După amiazi. —

După referada comisiei organizatoare în chestiunea despărțirilor ierarhice, în a revendicării mănăstirilor dela biserica sârbească, administrarea fondului pentru cheltuielile proceselor de despărțire, și în chestiunea propunerii făcute de Dr. N. Oprean pentru revidarea regulamentului despre procedura disciplinară, a urmat referada aceleiași comisii în chestiunea înființării episcopilor nouă.

Referentul P. Cosma face, în numele comisiei organizatoare, următoarea propunere:

»Congresul constată, că consistoriul metropolitan nu a îndeplinit întru toate concludul congr. nr. 64 din 1900. Se îndrumă deci de nou, ca în proxima ședință plenară să iee măsurile necesare pentru procurarea datelor esacte, pe baza cărora să-si poată elabora proiectul ce i-se cere; ear' însuși proiectul să-l înainteze la proxumul congres astfel pregătit, încât congresul să-l poată pertracta în merit«.

Preas. Sa episcopul I. Papp cere a se primi la propunerea comisiei aditamentul următor.

»Tot-odată se enunță, că legatul fericitului arhieru Andreiu pentru cele două episcopii privește numai episcopii istorice din Timișoara și Oradea-mare, dar' nu și episcopia ce se intenționează a se înființa pe teritoriul archidieceșei«.

Imediat după Preas. Sa episcopul dieceșei aradane, ia cuvântul deputatul Paul Rotariu, și face propunerea următoare:

»Măritul congres să autorizeze pe Ven. consistoriu metropolitan, ca să procedă imediat la inactivarea celor trei episcopii: în Timișoara, Oradea-mare și Cluj, eventual pe rând, dacă nu s'ar putea toate trei de-odată«.

Punându-se la vot contra-propunerea deputatului Rotariu și neîntrunind majoritatea voturilor, se declară primită propunerea comisiei, cu aditamentul episcopului Papp.

Tot comisia organizatoare, prin referentul A. Hamșea referază asupra raportului nr. 411 al consistoriului metropolitan, prin care fusese prezentat congresului studiul istoric »Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania« scris de Preacuviosia Sa archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, făcând următoarea propunere:

»Raportul consistoriului metropolitan se ia la cunoștință și congresul apreciind valoarea literară a opului »Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania«, lucrat de archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, exprimă autorului recunoștință; ear' cu privire la memoriul menit a întâțisa viața și activitatea dezvoltată la metropolie și în singuraticile diecese în cei 25 ani ai vieții constituționale bisericesti, cum și rezultatele obținute în acest interval, consistoriul metropolitan se însărcinează a lua dispozițiunile de lipsă, ca elaborarea memoriului contemplat

să se efectuiască în cel mai scurt timp, ear' rezultatul să-l subștearnă proxumul congres ordinar pe iângă raport special«.

Propunerea se primește fără discuție.

După aceasta, fiind timpul înaintat, Esc. Sa închide ședința la 7 ore seara.

Ședința din 21 Oct. n.

Deschisă la ora 9 a. m. prin Esc. Sa metropolitul. Se cetește și autentică proceșele verbale al ședinței din trecut.

După aceste Esc. Sa prezintă declarația sinodului episcopesc în cauza acuzelor întrate contra lui Vasile Mangra, vicar la Oradea-mare.

»La dorința Măritului congres, cercetând noi arhierii arătările întrate la metropolie contra presidentului consistoriului nostru dela Oradea-mare, a vicariului episcopesc Vasile Mangra, am constatat că la forul bisericesc nu s'a inițiat nici o procedură și că nu există nici o sentință, și așa am aflat cu cale, ca arătările amintite să se transpună episcopului concernent spre ulterioară competentă procedere.

Tot Esc. Sa arată, că conform usului ar fi să se aleagă o »comisiune budgetară«, care să calculeze și licuideze competențele deputaților. Se ia învoire, ca să facă acest lucru biroul.

Intrându-se în ordinea de zi, urmează referada comisiei organizatoare (referent P. Cosma) în chestiunea incompatibilității de oficii a vicariului dela Oradea, V. Mangra, care e tot-odată și asesor ordinar în senatul bisericesc al consistoriului din Arad, — chestiune sulevată prin interpelația deputatului P. Rotariu în ședința a cincia, și delegată de Esc. Sa la competența congresului.

După o introducere vastă și instructivă, în care arată modul cum a fost compus »Statutul organic« și cum, în lipsa timpului au rămas neprecisate unele chestiuni, cum e și cea a vicariatului dela Oradea-mare, face următoarea propunere:

»Consistoriul din Oradea-mare fiind coordinat consistoriului din Arad, nici membrii, nici presidentul vicariu al aceluia nu pot fi în același timp și membrii ai consistoriului din Arad, nici vicariul episcopului instituit pentru acel consistoriu nu poate fi în același timp membru al consistoriului din Oradea ordonându-se votare, se primește propunerea majorității comisiei organizatoare.

Ședința ultimă.

Urmează referada comisiei aleasă pentru censurarea rațiociniului fundațiunii Goszdu pe anul 1902. (President C. Gurban, referent I. Lenger).

Comparând activele cu pasivele, rezultă avere activă curată: cor. 3.703.645'40.

Asemănată această sumă cu averea activă curată dela finea anului 1901, rezultă un sporiu de 181.136 cor. 61 fileri.

Ear' adaugând la suma activelor valoarea obiectelor ce nu aduc venit (mausoleul fundatorului, mobilierul, assale, mappe și planuri, etc.) și capitalul rentei viagere a vduvei fundatorului, rezultă drept avere activă curată la finea anului 1902 suma de 3 mil. 845.320 cor. și 40 fileri.

Arătând, că idea de a ridica în Budapesta internat pentru tinerimea română dela școalele de-acolo nu a putut fi realizată, din cause nedependente de reprezentanță, face următoarea propunere:

a) Raportul se aproabă și se aclude la procesul verbal.

b) Reprezentanței și comitetului fundațiunii se exprimă mulțumită pentru păin-

**Cruce sau stea
duplă electro-magnetică.**

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea
lui Volta.
Nu e mijloc
secret.

Vindecă și
inviează
pe lângă
garanție.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest apatat vindecă boale vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinși, migrene, nevralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, șușituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, aușul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma'ă a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu multă mire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă

(190) indeosebi, 26--

Prețul aparatului mare e 6 coroane folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 coroane folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

**Casse de fer și oțel sigure
contra focului și spargerii**

pentru păstrat bani,
registre și documente in toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel o o o o o

alui

R. ÖSZY

SIBIU — (NAGYSZEBEN)

Strada Dumbrăvii Nr. 3 — Strada Bruckenthal Nr. 5

(195) Preț curent ilustrat 20—26
se trimite la cerere gratis și franco.

„IDEAL“ Institut tipografic și librărie
in Hunedoara (Vajda-Hunyad).
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune
din Orăștie.

Să află Must de Verseez,
excelent de bun și dulce 1 litr. 36 cr.
Un pahar de Bere 8 cr.

!!Noroc deosebit la Török!!

De neîntrecut

este norocul, care favorisează colecturile noastre principale.

Deja mai mult de 12 milioane cor. am plătit, în scurt timp, mușteriiilor nostri.

Singur în cele 5 luni din urmă cele mai mari 3 câștiguri, și anume, marele

premiu de **605.000** cor. pe Nr. 57080

100.000 « « « 74366

90.000 « « « 109780

și afară de acestea încă multe alte câștiguri însemnate.

Având deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fiecare ca dela acesta să-și procure losurile. — În a 13-a loterie de clasă reg. ung. se vor trage din nou din

110.000 losuri 55.000

cu câștig în bani. In total se vor sorți în curs de 5 luni enorma sumă de

14 Millionen 459.000 Kronen

in ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1,000.000 Kronen.

Speiell 1 Prämie mit **600.000**, 1 Gewinn à **400.000**,

1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à

80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,

1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,

8 à **15.000**, 36 à **10.000**, und noch viele andere;

zusammen 55.000 Gewinne und Prämie im Betrage von Kronen 14,459.000.

Costul losurilor originale de clasa I. este:

pentru o optime (1/8) fl. —75 sau cor. 150 pentru un pătr. (1/4) fl. 150 sau cor. 3—

„ o jumăt. (1/2) „ 3— „ „ 6— „ 1 întreg (1/1) „ 6— „ „ 12—

și se trimite cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor.

= Planurile oficiale se trimit gratis. =

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

19 Noemvrie a. a. e. la

A. TÖRÖK & Co.

Casă de bancă in Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturei noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

2. filială: Museumring 11.

1. filială: Vaitznerring 4.

3. filială: Elisabethring 54.

Scrisoare de comandă: a se tăia. Dlor A. Török & Comp. prim-colectorii, Budapesta.

Vē rog a-mi trimite.....losuri originale de clasa I. a loteriei de clasă reg. ung. privilegiatē, dimpreună cu planul oficial. (217) 6—6

Suma de coroane..... } este a se ridica prin ramburs } ce nu convine rugăm a șterge. }
urmează prin mandat postal. }

Adresa exactă

.....

Sâmbătă în 3 Octomvrie n. a. c.
s'a deschis

Baia de Vane și Aburi

În Orăștie, Str. faurilor Nr. 8.

Scalde de aburi, pentru domni se pot lua: Mercuria și Sâmbăta d. a. dela 2—8 ore. Dumineca a. m. dela 6—11 ore, d. a. dela 2—6 ore numai cu 50 fil.

Scalde de aburi, pentru dame se pot lua: Marți și Joi d. a. dela 2—8 ore.

Scalde de vane se pot lua în toată ziua dela 6 ore a. m. până la 8 ore sara.

PREȚURI DE SCALDĂ:

1 scaldă de aburi 1 cor., pentru școlari 80 fil., 1 scaldă de vană 80 fil., 12 scalde de aburi în abonament 10 cor. 12 scalde de vane în abonament 8 cor.

Rugându-mă pentru frecventare cât de deasă, semnez, cu toată stima

(208) 5-6

S. Birtler.

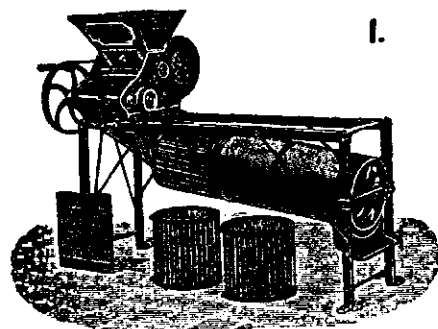
Mici publicațiuni

se primesc la administrațiunea foii
„**Bunul Econom**“.

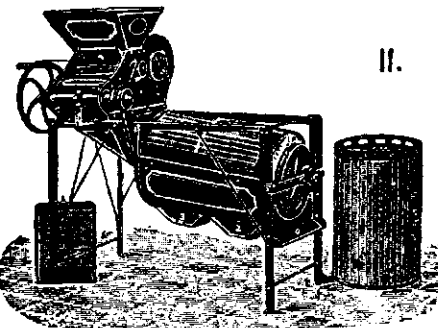
Fiecare cuvânt costă 4 fil. pentru o publicare.

Prețul se trimite

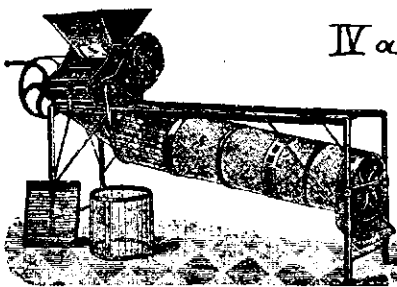
în marce postale de-odată cu publicațiunea.

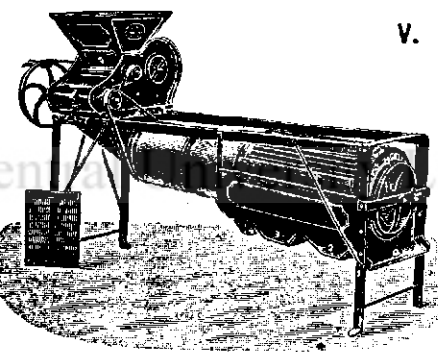
I.

II.

IV_a

V.

Triorul I. întocmit pentru curățirea de grâu și sêcară sau pentru orz și ovês.

* * *

Triorul II. întocmit pentru curățirea de sâcară și grâu sau orz și ovês și pentru sortarea grăunțelor în două sau în trei despărțeminte, alegând și semințele de burueni în un despărțemint deosebit.

* * *

Triorul IV_a întocmit de a alege ovêsul sau orzul din grâu, sau ovês din orz separând totodată și semințele de burueni.

* * *

Triorul V. întocmit pentru grâu și ovês sau pentru orz și ovês. Grăunțele se sortează în 4 despărțeminte deosebite și afară de aceasta mai alege și semințele de burueni.

* * *

Eu liferez aceste triore cu manta de tinichea (pleu) frezat și țin în depositul meu numai de acestea. Acestea sporesc la lucru cu 25% mai mult ca cele cu tinichele numai stozuite. Triore cu tinichele stozuite cu 5% mai eftine.

* * *

Rog a comanda triorele la timp mai bine chiar mai de vreme.

* * *

Recomand totodată și pressele (teascurile) de vin și poame.

* * *

— Se acordă și plata în rate pe lângă interese de 6%. —

(141) * * * 45-52

Prețuri curente amănunțite se trimit la cerere gratuit și franco.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

In editura institutului tipografic „IDEAL“ din Hunedoara (Vajdahunyad).

* Au apărut cele 3 Calendare noue pe anul visect 1904. *

Calendarul

„BUNUL ECONOM“

cu o mulțime de povețe economice, povești, glume, etc. și cu ilustrațiuni.

Prețul unui exemplar 30 fil.

Calendarul

„ȚĂRANULUI“

întocmit pentru țărani nostri cu literatură, povețe, poesii, glume, etc. și cu ilustrațiuni numeroase.

Prețul unui exemplar 40 fil.

Calendarul

„SFÂNTA TREIME“

afară de ilustrațiuni numeroase biografii, povețe, povești, glume, povețe, etc. mai conține și o mulțime de rugăciuni cu chipuri sfinte.

Prețul unui exemplar 50 fil.

👉 Venzătorilor li-se dă rabatul cuvenit! 👈

Nu există

🌿 Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile 🌿

ca acleca, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

45-52

Editor-proprietar Aurel P. Barcianu.

Tip. Institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie.